

Ószövetségi héber nyelv 6. tantárgyleírás

Az ismeretkör: Héber nyelv – írásmagyarázat gyakorlat

Kredittartománya (max. 12 kr.): összesen 12 kr.

Tantárgyai: 1.) Ószövetségi héber nyelv 5.

2.) Ószövetségi héber nyelv 6.

3.) Ószövetségi héber nyelv 7.

4.) Ószövetségi héber nyelv 8.

(2.) Tantárgy neve: Ószövetségi héber nyelv 6.	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: szabadon választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat	
A tanóra típusa: szeminárium	
Féléves óraszám:	
nappali: 26	
levelező: 8	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): Tanári magyarázat, óráközi feladatok, hallgatókkal közös megvitatás, értékelés. A kurzusok során, a nyelvi ismeretek mélyülésével egyre inkább előtérbe kerül az eredeti bibliai szövegek feldolgozása, teljes terjedelmű (nem egyszerűsített) szövegek, fejezetek közös, és egyéni tanulmányozása. A hallgatónak szabadon választott rövidebb bibliai szöveget kell lefordítani, értelmezni és prezentálni a többieknek, ami a közös gondolkodást és a nyelvi buktatók együttes felfedezését segíti elő.	
A számonkérés módja: (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy (szummatív szóbeli vizsga)	
A félévet szóbeli vizsga zárja le. A vizsga a félév teljes anyagát lefedi, és alapvetően egy hármas követelményrendszer alapján kell felkészülnie a hallgatónak: 1. Memoriter, vagyis eredeti bibliai szövegek memorizálása, a hatodik félévben az Exodus 20,8-14 (a Tízparancsolat második kőtáblája). 2. Bibliai szövegolvasás eredetiben, a hatodik félévben Ézsaiás 1. fejezet, Példabeszédek 1. fejezet és Zsoltárok könyve 37. és 50. fejezetei. 3. A nyelvtani ismeretek alapos elsajátítása, ami a hatodik félévben kiemelten a héber rendhagyó igék összes típusának kimerítő tárgyalását jelenti: a gyenge és kétszeresen gyenge, illetve defektív igék, a kapcsolódó nyelvtani gyakorlatok feldolgozásával, zárásként a számnevek áttekintése. A hatodik félév tananyagába tartozik a teljes nyelvtani törzsanyag áttekintése és ismétlése is, különös tekintettel a héber ige és ige-szemlélet sajátosságaira.	
Az értékelés típusa és módszere: A kurzus teljesítésének alapfeltétele a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 49/A. §-ban rögzített minimum óralátogatási kötelezettség teljesítése. Az értékelés típusa: ötfokozatú, kritériumorientált értékelés.	
A szóbeli vizsga értékelése:	
Jeles (5): A hallgató jól elsajátította a féléves tananyagot, pontosan ismeri és felismeri az igei alakokat, akár szabályos, akár gyenge igékről van szó. Magabiztosan tájékozódik a Héber Biblia szövegében, képes lefordítani kijelölt bibliai verseket vagy rövidebb szövegrészeket, és pontosan teljesíti a félév gyakorlati követelményeit.	
Jeles (4): A hallgató alapvetően tisztában van a féléves tananyaggal, tudását képes alkalmazni, ugyanakkor tudásában és annak alkalmazásában vannak kisebb hiányosságok.	

Közepes (3): A hallgató csak részben tudta elsajátítani a féléves tananyagot. Mind tudásában, mind annak alkalmazásában jelentősebb hiányosságai vannak.

Elégséges (2): A hallgató tudásában alapvető hiányosságok vannak, nem tudja megkülönböztetni a különböző igei alakokat kontextusban, és nem tudja megfelelően értelmezni a Héber Biblia alapvető, szövegekői jellemzőit.

Elégtelen (1): A hallgató tudásában olyan szintű hiányosságok vannak, ami nem teszi lehetővé, hogy a kurzust teljesítettnek tekintse, további ismeretek nem építhetők a megszerzett tudására. A kötelező memoritert sem tudja elmondani.

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további (sajátos) módok (ha vannak):** A gyakorlati jegybe a hallgatók félévközi munkája és teljesítménye is beleszámít.

A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): 6-8. félév

Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Ószövetségi héber nyelv 5.

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus anyaga és célja

A kurzus anyaga a gyenge ige összes típusának jellemzése, beleértve a kétszeresen gyenge és hiányos igék áttekintését. Az átvett igei alakok személtetése autentikus bibliai szövegekben. A hatodik félév végére a hallgató magabiztosan olvas és preparál eredeti héber bibliai szövegeket, és kb. 750 szavas aktív héber szókinccsel bír.

A nyelvtani témakörökhöz kapcsolódó gyakorlati feladatok folyamatos megoldásával gyakorlatot szerez a héberől magyarra fordításban, következetesen alkalmazza a kontrasztív szemléletet a nyelvtanulásban.

Témakörök:

1. A gyenge igék osztályozása
2. A *Pe Nun* igék
3. A *Pe Gutturális* igék
4. Az *Ayin Gutturális* igék
5. A *Lámed Gutturális* igék
6. Kétszeresen gyenge igék
7. *Pe Yod* és *Pe Waw*
8. Gemináták
9. *Lámed He*
10. Hiányos (defektív) igék
11. Számnevek a héberben
12. A héber igerendszer és igereszemlélet rendszeres, retrospektív áttekintése

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Forrás

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, 4. kiadás, *Deutsche Bibelgesellschaft*, Stuttgart, 1997. ISBN 9781598561630
- *Torah, Prophets, Writings Massoretic Text according to Jacob ben Chayim and C.D. Ginsburg with 4284 textual notes, based on the massorah, ancient editions and targumim* 2005, <http://www.bibles.org.uk>

Kötelező irodalom

- Weingreen, Jacob: *A Practical Grammar for Biblical Hebrew*. Oxford, Oxford University Press, 1959. (vonatkozó részek: 65.-83. fejezetek) ISBN 9780198154228

Ajánlott irodalom

- Egeresi, László Sándor: *A bibliai héber nyelv tankönyve*. Budapest, Új Mandátum könyvkiadó, 2009. ISBN 9789639808621
- Gesenius, Wilhelm: *Gesenius' Hebrew Grammar*. (Edited and Enlarged by E. Kautzsch), Mineola, New York, Dover Publications, 2006. ISBN 9780486443447

Szótár

- *Gesenius' Hebrew and Chaldee Lexicon to the Old Testament*. Grand Rapids, Michigan, 1982. ISBN 0802880290

- Árus Lajos: *Ószövetségi héber-magyar szómagyarázat 1. rész (Mózes öt könyve)*. Budapest-Gödöllő, Iránytű Kiadó, 1996. ISBN 963905500X
- Stricker Simon, *Héber-magyar bibliai szótár*, Országos Rabbiképző Intézet, Budapest, 1999. ISBN 9630365464

Konkordancia

- Lisowsky, Gerhard, *Konkordanz zum hebräischen Alten Testament*, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1993. ISBN nélkül

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása (magában foglalja)

- A bibliai héber nyelv alapfokú ismeretét, ezen belül a héber szabályos és gyenge igék, illetve az alapvető alaktan teljes, átfogó ismeretét.

b) képességei

- Képes a pontos szövegolvasásra- és értelmezésre,
- a gyakorlatok fordításán túl, képes a kijelölt bibliai szövegek önálló feldolgozása héber szótárak segítségével.
- Képes a szakterületéhez tartozó szakirodalom feltárására, értelmezésére és önálló feldolgozására.
- Képes az informatikai ismeretek felhasználói szintű alkalmazására,
- Képes tudása és képességei önálló továbbfejlesztésére.

c) attitűdje

- Folytonosan fejleszti saját tudását és keresi tudása gyakorlati megvalósításának lehetőségeit.

d) autonómiája és felelőssége

- Autonóm személyiség, a csoport többi tagjával együttműködve képes részt venni a közös feladatok megoldásában.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Kovács Zoltán tudományos munkatárs**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Bödör Zoltán mesteroktató**